

Fergemannen, sterkt anbefalt

Før vår tid som ledere av Gabriel Scott Selskabet kjente vi knapt til *Fergemannen* før vi ble gjort oppmerksom på hva boka betyr og kan bety, av kristiansanderen, pensjonert misjonsprest, Ernst Ingebretsen. Han var så heltent på at *Fergemannen* måtte være å få tak i. Selv hadde han først forsøkt uten å lykkes. Men lest *Fergemannen* om og om igjen hadde han altså, og han kunne ikke få rost den nok. Ordene hans fra den gang husker vi ikke helt, men han inspirerte oss til å lese den, og dermed via oss Selskabet til å gi den ut på nytt i september 2010. Da ble han så begeistret at han skrev sin egen bokanmeldelse til jul 2013 og sendte den til oss som frilansere i Treskoposten. Den lyder slik:

Fergemannen av Gabriel Scott er nå å få kjøpt. Det er Gabriel Scott Selskabet som har utgitt den med tillatelse fra Gylendal Norsk Forlag og familien Scott. Boken var nemlig nå begynt å forsvinne. Det største biblioteket i Oslo hadde den ikke i sine hyller. Men de hadde et eksemplar oppbevart i kjelleren. Og det turde de ikke låne ut.

Jeg gikk til Kristiansand Folkebibliotek og undersøkte i hyllene der. Alle Scotts bøker sto der unntatt *Fergemannen*. Da jeg spurte betjeningen fikk jeg rede på at de hadde to eksemplarer oppbevart i kjelleren. Og jeg kunne få låne det ene!

Det er mulig Scott regnet denne boken som kanskje sin viktigste. Underlig er den. Jeg har lest den ut 13 ganger. Det har jeg ikke gjort med noen andre bøker. Den begynner i en kiste i en grav på kirkegården. Der slutter den også, etter at hovedpersonen i denne kisten har vært oppe på en lang vandring i et forsøk på å gjøre godt igjen noe han har forbrutt seg mot andre. "Jeg kan aldri tilgi meg selv det gale jeg har gjort", sier han til sin vandringsvenn. "Men tror Dere ikke at Gud kan?", får han til svar.

Nydelige naturskildringer og tankevekkende samtaler følger med på hans vandring mot Erindringens port, til Berget med det evige ekko og til slutt til Ferjestedet hvor *Fergemannen* ikke er kommet. Og han selv blir nødt til å sette seg og ta årene fatt og være ferjemann for de andre som vil over til Forgården. Men hele tiden er vi i tvil om han er død eller om han ligger på gamlehjemmet og fantaserer. Til slutt kommer han for sent til sin egen begravelse.

Jeg anbefaler boken på det varmeste. Kjøp den og les den. Gi den som gave!" Skrev Ernst Ingebretsen.

Nå har vi igjen lest Jacob Jervells foredrag *Fergemannen* "Godhet nærer, det onde tærer", fra 2002. Bedre reklame for boka fins ikke:

Billedtekst: Ernst Ingebretsen og hans kone Gerda.

"Hadde han (Gabriel Scott) i dag vandret rundt i norske folkebiblioteker – ikke bare på Sørlandet – kunne han ha gledet seg over hvor mange av hans verker som står der. Men på ett punkt ville han ha blitt skuffet. *Fergemannen* mangler. Den er Scotts ukjente bok. Da jeg lette etter den første gang, fant jeg den bare på ett sted: På Universitetsbiblioteket i Oslo – og de kunne ikke låne den ut.

Det sies i blant at *Kilden* var Scotts favorittbok. Jeg er ikke så sikker på det. Jeg tror det var *Fergemannen*. Scott var 78 år da den kom ut, og den skulle bli hans siste. Den var ment som hans livs testamente. Han samler hele sitt liv her før han går om bord i fergen som bringer oss "Gud vet hvor."

Og det verket er på sett og vis tidløst. Jeg kan ikke la være å tenke på at om det hadde kommet i dag, ville det hatt langt større virkning enn akkurat i femtiårene i Norge. I dag opplever vi jo en religiøs nyvåkning.

Altså. Det religiøse, det etiske, verdiene og teologi – det finnes der alt i Scotts mest underlige, men kanskje også hans viktigste bok."

Så langt professor Jacob Jervell, her sitert fra samlingen av hans første fire Scott-foredrag "Gud velsigne Vårherre", utgitt av Gabriel Scott Selskabet i 2003.

Kirsten og Thor Einar Hanisch

OPPFORDRING! For rask kommunikasjon med Selskabets 400 medlemmer om nye arrangementer m.v., mail da inn din e-postadresse til Peer Rødal Haugen, post@peers.no